

PROSVETA

Iskajo vsak dan tista
sedeč vsak dan tista
Iskajo vsak dan tista
sedeč vsak dan tista

Uredništvo in upravljalni
prostor:
2627 S. Lawrence Ave.
Office of Publication:
2627 South Lawrence Ave.
Telephone, Rockwell 4904.

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE Chicago, Ill., sobota, 7. maja (May 7), 1927. **STEV.—NUMBER 108**
LETU—YEAR XX.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1102, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

NAD 300,000 LJUDI PRIZADE-TIH V POPLAVI

Pomožna akcija oskrbuje 323,837 ljudi v povodenjski eriji, kot poroča ameriški Rdeči križ. Lista žrtev največja v zgodovini Amerike. 90,000 imuniziranih proti legarju in kožnim.

Memphis, Tenn., 6. maja. — Ameriški rdeči križ poroča iz svojega glavnega stana v veliki misisipijski poplavi, da pomožna akcija oskrbuje 323,837 od povodnji prizadetih ljudi v poplavljeni eriji. To je tudi največje število žrtev v zgodovini Amerike, da bi pomožna akcija oskrbovala naenkrat toliko ljudi.

Memphis, Tenn., 6. maja. — Več kot devetdeset tisoč prizadetih v poplavljenem ozemlju je bilo imuniziranih s serumom proti legarju, mrzlici in kožni, poroča zdravstveni oddelček v prizadetem povodenjskem okrožju. Od večera je to število naraslo za deset tisoč imuniziranih oseb. Se vedno pošiljajo velike zaloge seruma v begunske naselbine.

Medtem pa javlja tenesiški zdravstveni urad vrhovnemu zdravniku rdečega križa Redde- nu, da se slučajji legarja v raznih krajih še ponavljajo, posebno pa v begunskih kampih. Tri osebe so obolele na legarju in osem na kožni v nekem okraju v Tennesiju.

Iz Louisiana poročajo več slučajev obeh boleznih iz begunskih naselbin. Istotako prihajajo poročila o izbruhu legarja v Arkansasu, kjer je dosedaj obolelo na legarju 16 oseb. Iz države Mississippi poročajo o par slučajih mrzlice.

Zdravstveni urad iz povodenjske erije pa poroča, da je situacija pod kontrolno ter da se ni bati kake večje epidemije. V prvotno poplavljenih krajih je voda pričela padati.

New Orleans, La., 6. maja. — Iz severnovzhodne Louisiana poročajo, da je na tisoče oseb v nevarnosti, da utonejo. Na stotine ljudi, ki so pribražali pred narasajočo vodo na nasipe reke Mississippi blizu St. Josepha, med Vicksburgom in Natchezom, je bilo otetih in preseljenih v begunska naselbina. Narodna vojaška garda pa poroča, da je ostalo še kakih osem tisoč oseb na nasipih, kot je videti iz eriplanov. V krajih, kjer je voda samo šest čevljev visoka, se domaćini ne marajo izseliti. Pomožna armada je obrnila sedaj vsjo pozornost žrtvam, ker se ni bati, da bi voda podrla še nadaljnje nasipe in jezove.

Knowlton, Ark., 6. maja. — Enajst utopljenec je voda dala na površje v tej bližini. Te žrtve so bile bajne utopljene pred dvema tednoma, ko je čoln "Pelican" zadel ob zdradže in se prevrnil.

Smrtonosni skok iz avta. Chicago, 6. maja. — Včeraj je bil opročen krivde umora svoje spremljevalke Marthe Ambrose v njegovem avtu Marion Stečić, ker je dekle pred par dnevi skočila za šalo iz avta, a se je pri drznem skoku smrtonosno poškodovala. Predno je umrla v bolnišnici, je izjavila, da ni on povzročil njene nesreče, marveč sama.

Puritanska cenzura zopet na delu. New York, 6. maja. — Carinarski urad v New Yorku je na odredbo zakladniških uradnikov v Washingtonu zadnjič sredi začasno zaplenil zabo "Tisoč in ena noč" in tri pošiljate "Dekameron". Knjige so prišle iz Evrope. Odredba se glasi, da morajo biti knjige pregledane v svrhu zaščite "javne morale."

Važna delavska zdravstvena konferenca

Sključena je za dne 18. junija v Cleveland. — Nad 35,000 delavcev ponesreči smrtno v tej deželi vsako leto. — Zato je konferenca važna.

New York, N. Y. — Delavski zdravstveni biroj je izdal poziv na narodno delavsko zdravstveno konferenco, ki se bo vršila dne 18. in 19. junija v Clevelandu, O.

V Zapadni Virginiji je bil za prt 77 rudarjem izhod iz premogovnika. V tovarni v Detroitu se je izvršila eksplozija, pri kateri je bilo ubitih dvanajst delavcev. To pokazuje, da delo v industriji postaja vedno bolj nevarno in da je treba podvzeti korake, da se nekaj stori za preprečitev teh nezdoh.

Konferenca se bo vršila v hotelu Winton in nje naloga bo izdelati načrt za odpravo teh nezdoh v industriji. Zakonodajec se ne ganejo, podjetniki tudi iz proste volje ne store ničesar za znižanje števila nesreč, in tako je treba, da se delavci sami pobrigajo za varnost življenja v industrijskih podjetjih.

Delavski zdravstveni biroj je izdal oklic za to konferenco, v katerem utemeljuje potrebo take

PODJETNIKI NA SESTANKU PONAVLJAJO FRAZE

Izogibali so se besedam, ki bi se dotikale vprašani strokovno organiziranega delavstva.

Washington, D. C. — Trgovska zbornica Združenih držav obdržava svojo petnajsto letno konvencijo. Tovarniški podjetniki so privedli obed zase. Na tem obedu so se ogibali govoriti o delavskem strokovnem gibanju. Z besedami v svojih govorih so pisali okoli vprašanja delavske strokovne organizacije, kakor plesa maček okoli vroče kaše. Govorandili so o podjetniških dolžnostih in o varnosti delavcev in dolžnosti delavcev za produkciranje produktov. Govorji so napravili vtis, da v njih slovarji ni besede "kollektivno pogajanje". Edini izmed podjetnikov, ki je omenil delavsko strokovno gibanje je bil Halley Fak, ki se ni nikdar pridruževal nazorom protijunjske večine biznismenov.

H. H. Rice, pomožni ravnatelj General Motors kompanije, je naglašal, da se delavske mezdne ne morajo povzdigi, ako se v enakem razmerju ne povisja produkcija. Omenil je, da je motorni dolar danes vreden \$1.18, ako se primerja s dolarjem iz leta 1914, daširavno je v drugih industrijah vreden le šestdeset centov. Nato je dejal, da se delavnik ne more skrajšati, ako se ne znižajo delavske mezdne. Ko je povedal to razglašeno kapitalističnega gospodarskega sistema, je pa zadel v staro kapitalistično lajno, da so delavci postali napram kapitalistom bolj pametni, odkar so postali "kapitalisti s nakupovanjem delnic."

Temu je pa takoj dolni, da delavske strokovne organizacije priznajo, da se mir in prosperita v industriji pospešujeta z vzajemnim sporazumom, sodelovanjem in priznanjem skupnih interesov v industriji. Priporočal je biznismanom, da naj vzamejo na znanje to novo prizadevanje delavstva, ni pa biznismanom povedal, kako daleč bi on priznal delavske strokovne organizacije.

Govorili so še drugi podjetniki o blagostanskim napravah, ki o jih uvede kompanije za delavce. Arthur T. Morey, zastopnik Commonwealth Steel kompanije, je dejal, da se naj delavcem plačuje mezda, da bodo lahko živeli, nekaj priznanih in ki bo zadostovala tudi za njih kulturne potrebe. Ampak tudi ta govornik ni omenil z besedo strokovno organiziranega delavstva, ampak na široko je govoril o krščanskih dolžnostih podjetnikov.

Z drugimi besedami pomeni, da so podjetniki prali kožuh — kapitalizem, ne da bi ga pri pranju zmočili.

SUHAČI UBILI FARMARJA. Montgomery, Ala., 6. maja. — Včeraj so suhaški agente ubili farmarja Toma Halla, 40 let starega, in teško ranili Arthurja Oliverja. Suhaški agenti so navlali na imenovana, ker so bajno dobili v njih posesti zganjarski kotliček. Farmarja sta se postavili proti agentom in boj je sledil, nakar je oblažal Hall mrtev.

Ključarsko-katoliška zmeda. Evansville, Ind. — V tem mestu se je zgodilo nekaj, kar pa ni čudež. Člani Ku Klux Klana so strašno jezni. Njihov "grand dragon," W. Lee Smith, se je oženil s katoliško gospodjico Katarino Halbig. Poroko je pa izvršil protestantski pastor. Tako se meša čudni svet.

FAŠISTI KRİČE O FRANCO-SKI NEVARNOSTI. Rim, 6. maja. — "Giornale d'Italia" je snoči objavila vest, da Francija še vedno ogroža Italijo. Francoske čete se zbira jo meji in francosko strelivo neprenehoma prihaja v Jugoslavijo.

Sovjetska delegacija zagrozila z odhodom

Pretirana policijska zaščita jezti ruske delegate na mednarodni ekonomski konferenci. "Nismo prinesli bomb niti revolucije v naših kovčegih" je dejal Oainski.

Zeneva, Švica, 6. maja. — Mednarodna ekonomska konferenca Lige narodov je bila večeraj formalno otvorjena s prvo plenarno sejo. Predsedoval je Theunis, vodja belgijske delegacije.

Ruska delegacija je informirala tajništvo Lige narodov, da zapusti konferenco, ako ne bo odstranjena pretirana policijska zaščita, s katero je švicarska vlada obremenila sovjetske zastopnike. Delegatje pravijo, da se počutijo v Zenevi kakor jetniki. Ko so Rusi prišli sem, jih je policija primorala, da so izstopili iz vlaka na mali postaji deset milj od mesta, nakar so jih odpeljali v avtu v njihov hotel. Od tiste ure so policaji vedno okrog njih bodali v hotelu, na ulici in celo v zborovalnih dvorani stoji poleg njihovih sedežev policist v kričečih švicarski uniformi. Švicarski uradniki pravijo, da policija čuva boljševeke pred morebitnimi napadalci.

"Mi nismo prinesli bomb niti revolucije v naših kovčegih, smo pa prinesli željo, da sodelujemo in pomagamo k uspehu konference," je dejal Oainski, vodja sovjetske delegacije, ko je večeraj na seji protestiral proti policijski straži. "Če ni do nas saupanja in varnosti, kakršne so deležni ostali delegatje, je bolje, da takoj odidememo domov."

Predstavnik različnih delov svojih govorih omenjali načrte za izboljšanje ekonomskega položaja. Jouhau, tajnik Splošne delavske zveze v Franciji, je predlagal, da Liga narodov ustanovi mednarodni kontrolni odbor, ki naj nadzoruje svetovne gospodarske sile: finance, industrije, kmetijstvo, trgovino, delo, produkcijo in konsum. Siemens, nemški kapitalist, je kritiziral obstoječe delavske zakone. Rekel je, da je treba naj-

prej rešiti vprašanje, če je boljše, da gotovo številno delavcev prejema visoke mezdne, drugo in večje številno delavcev pa živi v brezposelnosti, ali bi bilo boljše, da vsi delajo za nižje mezdne. Japonaki delegat Sidači je namignil, da ravnopravnost med plemeni je prva pot do uspeha v mednarodni trgovini. Italijanski delegat je pa kritiziral omejitve naseljevanja v nekaterih bogatih deželah (Amerika). Poljaki delegat Gilwic je oblašoval, ker je vojna poslala skoraj ves kapital v Ameriko.

Dr. Zimmermann iz Holandije, bivši Ligin finančni kontrolor v Avstriji, je svaril Evropo, da onih časov ne bo več, ki so bili pred vojno. Severna in Južna Amerika, Azija in Afrika so začele razvijati doma veliko produkcijo, valed češar je Evropa izgubila svoje nekdanje trge. Evropa mora zdaj razviti svoje trge doma.

Emma Freundlich, delegatka iz Avstrije, je predlagala ustanovitev mednarodne ekonomske institucije, ki naj kontrolira cene. V tej instituciji mora biti predstavnstvo za vse kategorije prebivalstva, tudi za žene. Naglašanih je bilo več načrtov za industrijske kartele (truste) za vse Evropo in eventualno za vse svet. Za evropska desela je predlagana ana sama carinska unija.

Paris, 6. maja. — Amsterdamska strokovna internacionalna, h kateri spada večina socialističnih delavskih unij, je po svoji eksakutivi indorsirala mednarodno ekonomsko konferenco v Zenevi. Eksakutiva priporočila konferenci, da se izreče za mednarodne industrijske truste, ki pa morajo biti pod kontrolno ljudskih interesov; dalje priporočila sprejetje sistema vseevropske carinske unije.

Governor Fuller pronajva Velocile opustilo Vanzettijev apel Pravi, da svoje mnenje pove, ko preštudira affidavite, ki mu jih je poslal na smrt ohoženji italijanski delavec. — Besedaste anonimne grožnje.

Boston, Mass. — Governor Fuller je informiral poročevalce v četrtke, da bo dobro preučil zaprisežene izjave, ki mu jih je poslal Bartolomeo Vanzetti s svojim apalom vred za pravico v njegovem in Saccovem slučajju. Kadar preštudira dokumente, pove Fuller svoje mnenje in kaj namerava storiti. Governor je tudi objavil brez komentara nepodpisano grozilno pismo, katero je prejel istega dne iz Chicago. Pismo se glasi: "Ako usmrtili Saccu in Vanzettija, Vas ubijemo in vso Vašo družino ter izpremenimo Vašo hišo v pepel. Isto naredimo z Vašim sodnikom, kateremu smo poslali enako obvestilo zadnji teden."

Anglički listi mahajo po Ameriki. London, 6. maja. — Kontrolorverza glede vojnih dolgov, ki je nenadno izbruhnila zadnje dni, ko sta Anglija in Amerika izmenjali noto valed nekjih Melonovih števil, je dobila močan odmev v londonskem časopisju. Vsi buržoazni listi ljuto napadajo ameriško vladno. Edino delavski "Daily Herald" piše, da je finančni minister Churchill vta-knil svoj nos v ameriško zadevo v svrhu, da odvrne pozornost britskega ljudstva od novega budžeta z ogromnimi davki.

MORGANOV DRUG ZA COOLIDGEV IMPERIJALIZEM

Pral je okupacijo Haitija, Nikaragve, Santo Dominga z znanimi besedami: "Storili smo to za njih dobro."

Washington, D. C. — Thomas W. Lamont, član tvrdke Morgan & Co., je govoril o predmetu "Ameriške tujezemake vloge" na obedu, ki ga je priredila Mednarodna trgovska zbornica ob času zborovanja panameriške trgovske konference in trgovske zbornice Združenih držav. V svojem govoru je hvalil Coolidgevo akcijo v Mehiki, Nikaragvi, na Haitiju in povsod drugje v latinski Ameriki. Obenem je pa v svojem govoru svaril bankirje, da prilike za ugodno nalaganje denarja v Evropi izginjajo, ker se Evropa gospodarsko postavlja na noge.

Lamont je rekel, da mehiki vladni in železniški dolg znaša od leta 1921 \$725,000,000 všteti obrestna plačila za \$30,000,000 v zlatu. Obrestno odplačilo tvorijo le eno četrtno tega, kar bi se moralo plačati na glavnico. Temu je dodal, da mehiki država ni pokazala rešne želje, da izvrši svoje dolžnosti napram tujezemskim inženikom. Menil je, da je oljna produkcija v Mehiki padla, ker se je oljno vprašanje tako obravnavalo, da nikakor ni spodbujalo k produkciji olja.

Lamont je prerokoval, dokler se ne reši oljno in zemljiščno vprašanje v Mehiki, toliko časa, ne bo mikalo tujezemskih kapitalistov, da naložijo svoj kapital v Mehiki v velikem obsegu. Ne ve se, ako je Lamont govoril kot zastojnik oljnih baronov ali ne, ampak rekel je, da mu ni znana nobena skupina oljnih baronov, ki bi ne bila pripravljena reševati vprašanj, ki so na dnevnem redu, s tisto potrpečljivostjo kot administracija. Temu je dodal, da je najbrž dežela z novim upom vzela na znanje besede Coolidgea zadnji ponedeljek glede stikov z Mehiko.

Lamont je po znani stari lajni pral okupacijo Haitija, Nikaragve in Santo Dominga, češ, da smo izvršili okupacijo, ker smo jim hoteli dobro. Ko je podal finančno ozdravljene Evrope in posvaril bankirje, naj ne podpisujejo evropskih posojil, je Lamont prešel govoriti o znižanju colnine, o predmetu, ki je najbolj priljubljen mednarodnim bankirjem. Priporočeval je, da gotovi državniški onkraj oceana, zelo izbožirani v mednarodni politiki, so mu zagotovili, da locarniška pogodba pomeni trajno pomirjenje Evrope, da se mogoče semintje pojavijo lokalni konflikti, ampak na evropskem kontinentu ne bo nikdar več velike vojne in še v teku življenja naše mladine se bo vojna ravnatoka preživela, kot so se čarovništvo, sušnost in dvojevanje. Povdarjal je, da Evropa postaja vedno bolj združena. Temu je dodal, da se širi gibanje za odpravo colnine, ki jo je ustvaril nacionalizem po vojni v Evropi. Zato pa ni nič pretiranega, ako se reče, da Evropa postane nekoga dne teritorij, na katerem ne bo colinskih meja.

Končal je z besedami, da bi bilo dobro, da se Američani, ki tréjijo, pripravijo za te vrste trgovine v Evropo. Nemci odkrili novo morsko globočino. Berlin, 6. maja. — Nemška admiraliteta poroča, da je križarka "Emden" izmerila globočino Tihoga oceana vzhodno od Japonske in našla, da znaša 34,416 čevljev. Doslej znana najglobljejša točka Pacifika je 32,844 čevljev.

NAROCITE SI KNJIGO "AMERISKI SLOVENC!" Peking, 6. maja. — Sovjetski nameščenci, ki se nahajajo v vojaškem zaporu v Pekingu, so včeraj začeli s gladovno stavko.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisati se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 za pol leta in \$1.25 za tri mesece; Chicago in Cicero \$6.50 na leto, \$3.25 za pol leta, \$1.65 za tri mesece, in za inozemstvo \$8.00.

Naslov za vas, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657-59 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5.00 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

138

Datum v oklepaju n. pr. (April 30-1927) poleg vašega imena na naslovu pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam ne ustavi list.

ZAVAROVANJE PROTI NEZGODAM.

Newyorška legislatura je sprejela odškodninsko predlogo, ki je nekoliko izboljšala zavarovanje proti nezgodam, ni pa prinesla tega, kar so strokovno organizirani delavci zahtevali in da se o zakonu za zavarovanje lahko reče, da odgovarja pravičnosti.

Nov zakon povišuje tedensko zavarovalnino od dvajset na pet in dvajset dolarjev, in odškodnino za popolno ohromelost ali delonezmožnost od \$3,500 do \$4,000 in \$5,000. Delavstvo pa ni uspelo za zahtevo, da se sprejmejo določbe, ki krijejo strokovne bolezni.

Novi zakon izboljšuje starega, ampak daleč je še od tega, da bi se o njem lahko reklo, da je pravičen.

Pet in dvajset dolarjev tedenske podpore je drobtinica, ki jo je kastujoči razred vrgel delavskemu razredu, kajti ponesrečen delavec je opravičen do tiste odškodnine, kot je bila njegova mezda, ko je bil zdrav in delal. Predvsem ponesrečeni delavec potrebuje več kot zdrav delavec. In zakaj naj bi delavec, ki se je ponesrečil, dobil še manj kot polovico svojega zaslužka? Mar za to, ker je žrtvoval svoje zdravje za podjetnika? Ali ne trpi že delavec veliko, ako izgubi roko, nogo, oko ali pa kateri drugi ud? Zakaj naj znese njegova odškodnina manj, kot njegova mezda? Mar za to, da se njegovo trpljenje poveča?

Kaj naj počne popolnoma hromi ali za delo nezmožni delavec po tem, ko mu je bila izplačana vsota \$4,000 do \$5,000? Ali naj gre berati ali naj izvrši samomor, kajti za delo ni sposoben? Zakaj se ohromelemu ali popolno nezmožnemu delavcu ne izplačuje odškodnina do njegove smrti, in ravno tako njegovi vdovi, ako je oženjen in se njegova vdova ne omoži?

Velika krivica je tudi, da se ne izplačuje odškodnina za vse strokovne bolezni. Kaj so strokovne bolezni? To so bolezni, ki jih delavci dobe, ker opravljajo določeno delo, bodisi da so varstvene naprave pomanjkljive ali jih pa sploh ni. Ako delavec opravlja človeškemu organizmu škodljivo delo, tedaj je dolžnost podjetnika opremiti svoje delavnice z varnostnimi napravami, da delavci ne trpe na zdravju in ne podležejo strokovnim boleznim.

Citatelji se še spominjajo, kako so se tam na vzvodu zastrupili delavci s strupenimi plini od tetra ethila, t. j. gazolina, ki je bil obdelan s svincem. Nekaj teh delavcev je umrlo, drugi so znoreli in nekateri so po več mesecev bolehal v bolnišnicah. Inženirjem je bila znana nevarnost pred produkcijo tega plina, a podjetniki niso storili ničesar, da bi to nevarnost odvrnili, dokler se niso pokazale posledice zastrupljenja pri delavcih. Podjetniki so v tem slučaju poslali po svojem orodju—superintendentih, predelavcih in delovodjih, delavce naravnost v smrt, a delavci imajo v državah, v katerih je uvedeno odškodninsko zavarovanje proti nezgodam, pravico le do take odškodnine, ki je predpisana po zakonu. Ali ni kaj takega krivica?

Kadar se sprejemajo odškodninski zakoni v državnih zakonodajnih zborih, tedaj imajo podjetniki prav zanesljivo precej število in vplivno skupino ljudi, ki je poznana pred imenom parlamentarni mešetarji in zakulisniki in katerim pravijo Američani "labijisti," da v njih interesu nastopa pred državnobornimi odseki in še na drug način vpliva na državnoborniške poslance in senatorje.

Ako bi delavci in farmarji poslušali nasvete, da se naj organizirajo v svoji stranki, da izvolijo svoje poslance, pa bi imeli ti parlamentarni zakulisniki in mešetarji prav malo vpliva na državnoborske poslance in senatorje.

Da nimamo danes še dobrih odškodninskih zakonov za zavarovanje proti nezgodam, je tega precejšnji del kriva tudi politična brezbriznost ogromne večine delavcev in farmarjev. Preveč delavcev in farmarjev sledi še praznim obljubam profesionalnih političarjev.

SLIKE IZ NASELBIN

Podrobnosti o eksploziji v W. Va.

Frum, W. Va. — Zopet imam žalostno novico o katastrofi, ki se je pripetila tu dne 30. maja ob 3. popoldne. Bila je strašna razstrelba plina na št. 3 v Ingaldju, Indian Creek, dvajset milj od mesta Morgantowna. Razstrelba je bila tako učinkovita, da je žvignil plamen trinajst sto čevljev daleč in nad sto padeset čevljev je bruhnilo iz rova kamenje. Ventilacija je vsa razdejana in "tipel" je večinoma porušen. Med delavci, ki so delali na njem sta dva popolnoma razkosana, trinajst pa je bilo težko poškodovanih. Ko so jih poslali v blišnico v Firemont, sta jim dva že na poti umrla. Na prvega majnika so dobili iz rova šestnajst trupel, toda naprej v rov rešilno moštvo ne more prodirati, ker jim ne pustita dim in plamen. Zajetih pa je vsih nad sto premozarjev. Inozemca sta samo dva, drugi pa so vsi Američani in zamorci iz Alabame. Drugega majnika je bilo na lcu mesta na tisoče ljudi in tudi državna milica, od katere je bil eden povožen, ko je pazil na cestni red. Na mesto razstrelbe je bilo takoj poklicanih trinajst rešilnih postaj. Milica je bila pozvana, da pazi in dvanaest šotrov je postavila za milico Salvation Army ter Red Cross. Reševali so tu iz vse West Virginije in iz Penne.

Ta razstrelba plina je tretja v West Virginiji. Na 2. maja sem bil sam na mestu katastrofe, da se na svoje oči prepričam, ker dandanašnji ne moremo dosti varovati lokalnim listom, kateri še polovice resnice ne pišejo.

Ni mi mogoče popisati, kaj vse se vrši po Zapadni Virginiji. Premogokopna družba, pri kateri je bila razstrelba, tudi obratuje š stavkovanje, katere ima najete kakor ima najete pobojnike iz vseh vetrov Amerike. Kakor tolovaji so ti razbojniki, oboroženi od pete do glave in vedno imajo pri rokah nabite samokrese. To vse je naperjeno proti U. M. W. of A., katere se bojijo.

Ravno na dan, ko je bila eksplozija, se je vršil velik shod na Monangi. Shod je bil za rudarje organizirane v U. M. W., kateri se upirajo nasilnosti kompanij, ki zlepa ali zgrda skušajo dobiti rudarje nazaj na tlako, ne da bi prej priznali njih organizacijo U. M. W. Ta organizacija bi že bila priznana, če bi bilo kaj zavednosti med stavkovanje. Oni se nič ne zavedajo, kaj jih čaka, ako U. M. W. izgubi borbo.

Videl sem premogarje, kako so se dne 1. aprila postavili v bran za obstoj svoje unije. Misli sem si, to so junaki! Ali dva dni so stavkali "junaki", tretji dan pa že stavkovežali maršakarji. Potem pa še stokajo in jočejo, da ne morejo nič zaslužiti ter da premog premalo tehta, Tistega ne vidijo, kdo je kriv. Sedaj stavkovežam še nekaj plačajo, ker to povzroča, unija, ali če U. M. W. izgubi, potem premog ne bo skoraj nič tehtal. Teza si premogokopne družbe želijo in zato hočejo, da bi unija izgubila. Tedaj bi bili zlati časi za podjetnike.

Pred časom sem poročal o požaru, ki je izbruhnil v rudniku Canesville Bay Product družbe dne 28. januarja in pozneje pri Brady Warner Osage. Na obeh mestih se razsaja požar in gasilno delo je nedokoncato. Sedaj je vse rešilno moštvo od tam zaposleno pri rudniku Ingaldju, Indian Creek. Kar je inozemec, so večinoma odložili kramp in lopato dne 1. aprila in se v trdnem prepričanju bojujejo za U. M. W. of A. Zeleti bi bilo, da bi še bolj poročali v Prosveti o razmerah po rudnikih ter svarili ljudi, naj ne hodijo za delom v kraje, kjer je stavka.

Pozdrav rudarjem širom Unije. — Josef Zeleznik.

Uspeh z vzpizoritvijo vzlic na sprotnostju.

Barberton, Ohio. — Na velikonočno nedeljo smo videli na slovenskem odru v dvorani Slovenskega samostojnega društva "Dmovina" zanimivo igrano "Hrb-

tenica", ki jo je spisal Ivan Molek. Vprizorilo je je članstvo društva "Triglav" pod vodstvom znanega dramatika Johna Gaborja. ki je v tej igri pokazal, da je kos veliki nalogi, katero si je naložil sam. Afi perprečiti so nam hoteli igre zadnjo minuto. Kar človek zna, to zna.

Martin je napisal dopis kakor po navadi in ožigosal celo naselbino. Rev. Bombač pa je znal porabiti priliko, tako da je namesto mašnih knjig bral Prosveto pri dveh mašah pred oltarjem, tako da bi tudi svetniki izvedeli, kaj piše Prosveta. Kakor da bi si podala roki in kakor da bi hotela prepričati igro ali pa vsaj da bi igralci na odru igrali praznim stolom. Toda ko se je dvignilo zagrnjalno, je bilo navzočih nad šest sto ljudi brez Martina in brez Bombača. Vsem, ki so bili navzoči, pa izrekam zahvalo.

Pozdrav čitateljem Prosvete. — Johan Fidel.

Se nekaj o prirreditvi v Barbertonu.

Barberton, Ohio. — Igra "Hrbtenica" je bila prav dobro igrana in občinstvo je bilo z njo zadovoljno, kajti kaj takega ni bilo še vprizorjenega v tem kraju in tudi na daleč okoli ne. Tu di udeležba je bila velika, namreč nad šeststo ljudi. Tolikim udeležencem se moram zahvaliti, najvšeje priznanje pa gre bratu Gaborju, ki je režiral igro ter se požrtvovalno trudil, da je izbral igralce, kateri so dobro dovršili svoje vloge: Lepa hvala vsem babertonskim Slovincem, kateri so posetili igro in pomagali do velikega uspeha. Tako tudi hvala bratskim društvom S. N. P. J., zlasti pa društvu iz Cankaya za veliko udeležbo. Kaj takega sploh nisimo pričakovali in gotovo ne, da bi prišli v toliko obilnem številu.

Bratu Gaborju priporočam, da bi še v prihodnji prišel nam na pomoč, kadar bo društvo nameravalo prirrediti kaj podobnega. — Frank Likovich, tajnik.

Splošno izprtje rudarjev.

Spangler, Pa. — V tej naselbini ni posebno veliko Slovincem, toliko več pa je naseljnih Slovkov in Poljakov ter Italijanov. Ker ni Slovincem v naselbini, je umevno, da tudi dopisov ni odtod v "Prosveti".

Od 1. aprila naprej nič ne delamo, zastrajkala je kompanija, ki nas je izpra, ne da bi se kaj oprščala za svoje početje. Samo dva rudnika obratujeta vsaki teden po tri "šihite", ali dela v-njih ni dobiti, ker je preveč ljudi že tu brez dela. Zato pa ne svetujem nikomur hoditi sem za delom. Tu je vse organizirano pod distriktom št. 2 in oni dve jami obratujeta po pogodbi v Jacksonvillu. Okoli 30 do 35 rudnikov v okrožju pa je zaprtih. Ne vem za koliko časa so nam baroni dali počitnice, oglasil pa se bom, ko se bo na kak način obrnilo.

Pzdravljam vse čitatelje Prosvete. — Rudolph Uchakar.

Delavski položaj. — Poslovanje doma.

Farrell, Pa. — Delavski položaj v tej okolici je slab, ali čujemo pa, da bodo tovarne začele s polnim obratom. Taka je navada podjetnikov; dokler je hladno po tri dni, ko pritiaka vročina pa po šest dni, tako da delavska para pada po tleh od vročine. Seveda, dokler se ne bomo organizirali, bo vedno tako. Sedaj je na krmilu republikanska mašina in naše koverta so prazne na plačilni dan, čeprav so nam pred volitvami napravljal lepe obljube. V našem mestu še sedaj pravil neki glas: Ako hočete imeti na plačilni dan polne koverta, volite vse republikanski ticket. Koverta pa so prazne in tisoči in tisoči sploh koverta ne dobe, ker vlada velika brezposelnost.

Slovenski delavski dom lepo uspeva. Dne 28. maja bo veselica v korist doma, pri kateri bodo igrali tamburaši. Vabljeni ste vsi rojaki. Glavno zborovanje doma se bo vršilo dne 3. in 4. julija v Slovenskem domu. Naznanjam vsem članom naše korporacije, zato da se boste gotovo pripravili do onih dni. Društva, katera imajo zadolžnice v našem

domu, naj si izvolijo po enega zastopnika in ne več. Natančen program bo objavljen pozneje.

Društvo "Slovenec" št. 262 S. N. P. J. bo imelo svojo zabavo dne 14. maja v Slovenskem domu. To je prva zabava v zadnjih štirih letih. Pridite vsi, ker vam ne bo žal. Imeli bomo domačo godbo, tako da bo vse veselo. Članom doma naznanjam, da se vršijo seje vsako tretjo nedeljo, ne prvo nedeljo v mesecu kakor do sedaj. Torej vsi na sejo, katera se vrši dne 19. junija. To je bil zaključek seje dne 1. maja. — Frank Kramar.

Opis Garyja in drugo.

Gary, Indiana. — Namenil sem se nekoliko opisati našo naselbino ter življenjske razmere v nji. Gary je prijetno mesto z lepjo, še precej ravno lego in šteje okoli sto tisoč prebivalcev. Slovincem je v tem mestu malo in še ti so raztrešeni naseljeni, da jih je težko najti. Hrvatov in Srbov je precej ter živijo večinoma na južni s strani mestu. Ti večinoma lastujejo svoje domove. Delavske razmere so slabe, delo se težko dobi. Union State Steel korporacija lastuje velike tovarne, v katerih je zaposlenih 13,800 delavcev in te delajo s polno paro. Ali s tem ni rečeno, da kolo vabim, naj pride sem iskat delo, zakaj nekateri prostori delajo samo po tri dni na teden. To so Tube Mill in Tinn Mill. Navaden delavec zasluži na uro 44 centov. Druga dela so večinoma plačana od kosa (piece work). Trdo je treba delati, da človek kaj zasluži. Najgrše izkoriščanje delavstva se vrši ravno s tem delom od kosa, ker pri takem delu delavec priganja samega sebe, samo da bi več zaslužil. Tega pa ne pomisli, če več producira, da manj zasluži. Ker se pri takem delu delavec izžepa in zboli, mora ostati doma in plačevati zdravnik, kateri mu praznijo žepa.

Delavstvo v tem kraju se slabo zanima za organizacijo, da bi z njimi skupno izvedlo boj proti izkoriščevalcem. Če bi bilo delavstvo tako organizirano kakor so njega nasprotniki, bi kmalu odpravilo pogubonosni "piece work" in naporno delo.

Novic iz tega kraja ni posebnih. Naš stari "pečlar" Anton Zugel, po domače Golobčev iz Slanve vasi pri Metliki nas misli v kratkem zapustiti in odpotovati v staro domovino, kjer namerava stopiti v zakonski stan z gdč. Marijo Plesec iz Zelaznikov pri Draščih; ter se za stalno naseliti v stari domovini. "Pečlarji" ga bomo težko pogrešali v kuhinji zaradi potice, katere zna fino pripraviti. Želimo mu veliko sreče v zakonskem stanju.

V domovino gre tudi na obisk k sorodnikom njegova sestra, omožena Črnetič, iz Jolietu, kakor tudi Ana Zbogar iz Craistebuta, Colo., v vas Boldraž in Bara Prosenik, roj. Krejač v Bojanju vas. Odpotujejo pa s parnikom "Berengaria", ki odpluje iz New Yorka dne 17. maja. Želimo jim srečno potovanje in povratek. — Anton Russ, član društva št. 464.

IZJAVA.

Terre Haute, Indiana. — Sumnijo me in dolžijo, da jaz pišem prispevke v A. S. pod drugim imenom in naslovom, radi česar izjavljam, da jaz ne pišem ne pod svojim ne pod nikakim drugim imenom nobenega prispevka v A. S., torej nimam pravice opraviti s tistimi spisi. Če me bo v bodoče kdo po krivem dolžil, sem primoran vsa zadevo izročiti sodišču. — Anton Istenič.

Terre Haute, Indiana. — Podpisani izjavljam, da jaz nimam popolnoma nič opraviti s prispevki v "Amerikanskem Slovincu", tudi po ovinkih ne. Ako me bo še kdo vtikal v to afero, sem prisiljen celo afero izročiti sodišču. — Steve Skrt.

PREDAL ZA INFORMACIJE.

East Brady, Pa. — Za zvezni dohodninski davek to ne velja in tako nam tudi ni znano, da bi kje veljala oprostitev za zemljiški davek. Mogoče ima kateri država zase kake olajšave v tem pogledu. Obrnite se na davčnega uradnika vašega okraja.

Značaj je moč!

Neki mladi mož je izvedel, da pojde Napoleon po dolgem, temnem hodniku; brž je sklenil, da umori neusmiljenega sovraga svoje domovine. Skrnil se je za stebel.

Cesar je prišel zamišljen, s povešeno glavo. Mladenič je ročno zgrabil za orožje, nameril in je baš hotel sprožiti petelina, ko je neka neoprezna kretnja opozorila zamišljenega cesarja na njegovo prisotnost.

Napoleon se je zdrznil in po bliskovito razumel položaj; ni črhnil niti besedice, ampak je začudeno zrl mladeniču v obraz. Ustne so se mu ponosno nasmehnile in neustrašeno mu je bleščala v oči. Mladeniču je padlo orožje iz rok in junak, ki je zmagal v nestetih bitkah, je mirno odkorakal naprej; zopet se mu je glava povisila in za čelom so rojile važne državniške zadeve, kakor da se ne bi bilo nič zgodilo. Napoleonu je bil dogodek zgolj neka slučajnost; vrvenju njegove delavnosti; samo osebna zmaga, ki bo kmalu pozabljena med spomini na bitke, ki so tačas pretresale vso Evropo.

Mladeniču pa je bil dogodek za vse življenje velika izkušnja in nauk, ki mu ga ne bi mogel dati nihče drugi na svetu: spoznal je svojo ničevost v primeri z neizmerno težo Napoleonevega značaja, v katerem je ležala ogromna moč in sposobnost za položaj, ki ga je zavzemal.

"Pustimo kralja in berča, da se neprisiljeno pomenita kot človeka," pravi Bulwer, "pa bo beračeva krivda, če ne bo povedal nič takega, kar bi kralja prislilo, da bi snel klobuk pred njim." Toda čemu naj se kralj pokloni? Izkušnjam? Ne, sama izkušnost mu ne bo vsilila spoštovanja. Mar ni na svetu reči, ki je ne bi imel najnižji in najrevnejši v enaki meri, če ne v večji kakor vladar? Možatost je ta odlika. Modrost občudujemo, ali glave priklanjamo z resničnim spoštovanjem le pred možem, najsi bo kralj ali berač.

"Bodi cel mož," pravi Emerson, "in te bom čutil v slednjem delcu svojega življenja in svoje usode; preje se bom oprostil zemeljske teže nego se izognil tvojemu vplivu." Značaj je moč!

"Nikar tega; povej, kar imaš povedati, v njeni prisotnosti," je dejal spartanski kralj Kleomenes, ko je prišel k njemu Anastagoras in želel, da bi poslal 10letno hčerko Gorgo iz soobe, vedoča, da je težko nagovoriti koga, naj stori slabo dejanje, dokler je pri njem njegov otrok. Gorgo je sedela pri očetovih nogah in je poslušala, kako je tujec nagovarjal kralja in mu ponujal vedno več denarja, če mu pomore do kraljevske moči v neki sosedni deželi. Deklica ni razumela, za kaj gre; ko pa je opazila očetov zamišljen in neodločen obraz, ga je prijala za roko in rekla: "Tata, pojdi proč, da te ta tujec ne pregovori k slabemu." Kralja je tako ganilo hčerkino svarilo, da jo je ubogal in odšel iz dvorane; tako je obvaroval sebe in svojo domovino pred sramoto in ponižanjem.

Značaj je moč, četudi v otroku! Ko je Gorgo dorasla, se je oženil z njo sloviti junak Leonidas. Nekega dne je prinesel sel voščeno deščico, ki jo je poslal neki prijatelj iz perzijske ječe. Vsi so se trudili, da bi našli na ploščici kako znamenje, ali ves trud je bil zaman; že so kralj in dvorjani mislili, da je šala. Tedaj pa je rekla kraljica Gorgo: "Pokažite mi ploščo, sigurno bo kaj napisano pod zgornjo plastjo voska." Brž so odstranili vošek in glej — pod njim je ujeti Grk sporočil Leonidi, da se perzijski kralj Xerxes pripravlja s svojo močno vojsko na osvoboditev Grške. Leonidas in ostali kralji so zbrali svoje armade in odbil Xerxov napad, čeprav se je reklo, da se je pod koraki njegove vojske tresla vsa zemlja.

V času ameriške revolucionjske vojne je bil obdolžen Richard Jackson, da je hotel prestopiti v britansko vojsko; priznal je in bil zaprt v mestni zapor, ki pa je bil tačas v takem stanju, da ni mogel stati. (Dalje na 2. strani.)

ZARKOMET

Se ena obletnica.

Dne 4. maja je preteklo 41 let, kar je na čikaškem trgu Haymarketu padla bomba in u. bila sedem policajev ter ranila okrog 60 oseb. Bil je shod stavkajočih delavcev. Radi te bombe so bili štirje unijski voditelji obešeni, peti se je sam usmrtil in osem drugih je bilo obsojenih v dolg zapor. Governor Altgeld jih je v nekaj letih izpustil iz ječe, ker je bil prepričan, da so nedolžni. Se danes ne ve nihče, kdo je vrgel bombo.

Na trgu, kjer je tekla kri, s potem postavili spomenik ubitim policajem. Velika soha policaja iz marmorja s povzdignjeno desnico, spodaj pa besede: "V imenu ljudstva države Illinois zapovedujem mir." Spomenik je stal tamkaj nekaj let, nakar so ga prenesli v Union Park, kamor drži ravna cesta s Haymarketu. Na dan letošnje obletnice je pa tik pred spomenikom skočil iz tira voz električne železnice in se zaletel naravnost v spomenik ter ga prevrnil po tleh. Naključje je naključje, ironija pa ironija.

Piknik od Clevelandu do Jolietu.

Joliet: Kajžica ni res velika, smo pa fantje kot se šika! Clevelandski paša: Joliet naj zida, zida... In ko sezida, se naj izkida! Joliet: Še preden bosta mesca dva, se boš ti (Grdoba) jokala... Jure izpod hriba.

Krtčarska nesloga.

Ej, ti, Krtčar! Zakaj si tako nevoščljiv in grd, da ne privoščiš Ježu prostega vstopa v naše kolo? Ali misliš, da mora Bodeča roža ostati brez partnerja? Jaz hočem Ježa, da se malo pobodeva, ti pa krtčarji svojo Krtčalico! — Bodeča roža iz Clevelandu.

Strigljavka bo zdaj v strahu.

Draga Strigljavka iz Pittsburghu! Ali ti je dolg čas in trda, da te moj sosed Strigelj poštriglja? Potrpi še malo, morda se te collinwoodski Strigelj usmili in ti pokaže kaj zna. — Bodeča roža.

Jež po je trgoglav.

Čenjena kompanija! Pravite, da si mora Jež zaslužiti vašo diplomu z rešitvijo uganke. S Krtčarjevo uganke si že ne belim glav, samo toliko rečem: Bikovih kož je za en palec, kravjih za eno nogo, telečjih (ki jih nosijo ljudje) je pa toliko, da jih ni mogoče prešteti. Zato pa nimajo nobene cene, še za stonj jih nihče ne mara. — Milwauški Jež.

Drugi pomaga Ježu.

Milwauški Jež se je predlagal za člana Krtčarjeve kompanije in Krtčar mu je za pristopnino zastavil računsko nalogo o kožah. Jež piše, da se ne bo bavi s to rečjo. Toda Jež ima prijatelje, o katerih niti ne ve, ki so mu pomagali rešiti nalogo. Prišlo je pet odgovorov in vsi so pravilni. Mesar je prodal 18 volovskih, dve kravji in 80 telečjih kož za \$100.

Kaj pa politika?

Kaj je s politikom v naših organizacijah? Ali je zaspala? Kako daleč pa doseže grda Mrs. Sipi? — Čikaška Kobilica.

Vesti iz clevelandске Moronije.

St. Mary's Collinwood. Dne 8. Maja 10:30 A. M. boode posebna pridga za katolicane i nekaticane Vabljeni so posebna oni ki iacjo resnica. V. HRIBAR. (Gornja vest se ni tiskala pri Lojzetu. Zato pa je Lojze sveto jezen. Tako mu plačujejo njegovo ljubezen do mehikijskih banditov!)

Nasvet za zdrave ljudi.

Ako hočeš biti zdrav — ne čitaj zdravniških knjig.

K. T. B.

Ulična železnica usmrtila starko. Čricago, 6. maja. — Sneli je povozila električna karr nepoznano ženo, staro približno 65 let. Policija nima druge identifikacije kot na njenem poročnem prstanu vtisnjeni začetnici imena "E. F."

Politični pregled po Jugoslaviji

VLOGA KLERIKALCEV V ENOMESEČNI VLADI Z RADIKALNO STRANKO.

(Izvirna Prosveta.)

Radikalna stranka je bila v sled smrti Pasića in vsled velikih korupcijskih afer v razsulu. Razpadla je v 4 dele: 1.) Neodvisni radikali pod vodstvom Nastase Petrovića, ki izdajajo list "Radikal" in zagovarjajo politični kurs pokojnega Pasića: ustavno revizijo, zakonitost, parlamentarizem, sporazum s Hrvatim in Slovenci.

2.) Grupa Ljube Jovanovića, kateri pripada tudi sedanji ministrijski predsednik V. Vukićević, ki se je ločila od radikalov vsled korupcijskih afer R. Pasića, proti katerim je nastopila.

3.) Centrumaši pod vodstvom Uzunovića, ki hočejo biti med eno in drugo grupo, za vsako ceno na vladati.

4.) Pasićeva grupa, ki je imela vaji politike v rokah za časa Pasića in okoli katere je zbran bančni in trgovski velekapital, ki zahteva absolutistično samostorsko vladavo.

Z izstopom radičevcev iz vlade so bili radikali na tem, da izgubijo oblast, kar je še bolj povečalo notranja nasprotja. Obtožba proti notranjemu ministru B. Maksimoviću od strani radičevcev je združila vsa opozicija proti radikalni samovladavi, a ravno tako je v anketnem odboru opozicija složna v tem, da se za traktirane korupcije.

V tej stiski so prihiteli slovenski klerikalci na pomoč radikalom. Za ceno malih strankarskih koncesij so pogazili vsa svoja načela, ki so jih trobili v opoziciji, glasovali z radikali in anketnem odboru za korupcije in za volilni teror radikalov pri likom obtožnice proti B. Maksimoviću, ki je bila faktilno obtožnica proti terorju radikalne stranke.

Pomagali so radikalom izglasovati v največji naglici proračun za trinajst milijard dinarjev, pomagali so zaključiti posojilo trideset milijonov dolarjev, pomagali radikalom, da so čez noč, ne da bi se mogla o tem voditi debata z enostavnim dodatkom k proračunu ustanovili "dr-

žavni odbor," v katerega delegirali finančni odbor 14, a radikalski minister financ 8 delegatov, tako, da bo to faktilno radikalni državni odbor.

Ta radikalni državni odbor ima dalekosežna pooblastila. Stvarno bo zamenjal narodno skupščino. Zato so jo pa tudi radikali pustili z ukazom odgoditi do 1. avgusta, torej za štiri mesece. Narodne skupščine radikali namreč nič ne potrebujejo, saj imajo državni odbor, v katerem bodo imeli radikali dvetretjinsko večino, dočim imajo v narodni skupščini samo manjšino nekaj nad eno tretjino poslancev.

Cim so torej klerikalci izročili upravo nad državnimi financami popolnoma v roke radikalom, so jih srbski radikali brevnili iz vlade: "Črnuhi ste delo napravili, lahko greste!"

Dober mesec so torej klerikalci reševali radikale na vladi. Ali v tem mesecu so klerikalci delovali direktno nasprotno svojemu ljudskemu programu. Oni so konsolidirali in rešili od razpada najreakcionarnejšo velikoburbo stranko s svojim vstopom v vlado v trenutku, ko so vse ostale stranke izražale radikalni nezaupanje. S svojim glasovanjem in anketnem odboru na zavlačevanje obsodbe radikalnih korupcionista, so krepko podprli korupcijo, ki se bogata na škodo splošnega ljudskega interesa. Dokler so bili v opoziciji, so grmeli po časopisu in shodih proti davku na ročno delo. Sedaj pa so z mirno vestjo glasovali, da ta krivični davki, ki najbolj tlačijo delavce, ostane v veljavi. Ta davki pomejajo v bistvu samo znižanje plač delavcev, ker ga odtrgujejo podjetniki in ga porabljajo največkrat za svoj obratni kapital, tako da državna blagajna od njega nima velikih dohodkov, pač pa kapitalisti. Navsezadnje so izglasovali še takozvani "državni odbor," radikalno organizacijo, ki bo omogočala čisto radikalno upravo nad trinajstimi milijardami in trideset milijoni dolarjev posojila.

Ko so vse to brezvestno in lahkomišno napravili, so jih radikali vrgli iz vlade kot nepotreben balast in nepotreben kontrolno.

SORMENTI MORA IZ DEŽELE.

Tako je odločil delavski department.

Washington, D. C. — Znan odvetnik Clarence Darrow je zagovarjal italijanskega delavca Enea Sormentija pred imigracijskim odborom. Darrow je argumentiral, da se Sormentiju dovolijo ostati v deželi, ker je delavski department podvelj ko raka, da ga deportira v Italijo.

Sormenti je bil obtožen, da je postal državljan Sovjetske unije, preden je dospel v Združene države pred tremi leti, da ureja delavski list v italijanskem jeziku v Chicagu. Darrow je naglasal, da naj se mu dovolijo ostati kot profitašistu v Združenih državah, ker mu grozi smrt, ako ga ameriške oblasti deportirajo v Italijo. Dovoljeno mu je bilo ostati še šestdeset dni v Združenih državah, na kar jih mora zapustiti in se podati, kamor ga je volja.

Iznajden je plug brez plužača. Lincoln, Neb. — F. L. Zybach je iznašel avtomatični električni plug, ki sam orje po polju. Dne 4. maja je bila poskušnja in plug je oral, da je bilo veselje, po veliki farmi tukajšnje agrarne šole, ki je dalja iznajditelju svoj svet za eksperimentiranje. Plug je zoral dvajset akrov zemlje z najboljšim uspehom. Stroj je tako uravnan, da reže brazde kakor z žlico. Ko je brazda dokončana dolgotrajno obrnjena, se plug sam zaobrne in reže dalje ter potuje v podolgovatem krogu. Ako se reziho izmakne in ne orje več, tedaj se traktor avtomatično ustavi. Razume se, da je novi avtoplug dober le za obširna polja.

Chicago, 6. maja. — V Chicagu Heights so suhaški agentje izvahali, da je na 437 East 22. cesti v neki garaži velika žganjarna, ki jo operirata John Genja in John Schwaba, brat mestnega sodnika Petra Schwaba. Suhači so udrli v garažo, kuhu, ki se je namakala v sodih. Genja je baje po policiju drogisti. Menda ni dneva, da bi ne za segeli zvezni agentje kake nepostavne žganjarje. Prohibicija, pravijo, je kriva za vse to.

DVA KOTLA IN 60 TISOČ NAMAKE ZAJETIH. Drogist, brat sodnika in drugi prijeti.

Chicago, 6. maja. — V Ameriki se ni bilo tako velike povodnje, vsaj kolikor se tiče zgodovine belega plemenca. Se nikdar ni bilo toliko ljudi naenkrat prizadetih od neukrotljive vode. Dosedaj je sklad za poplavljenec narastel na več kot sedem milijonov dolarjev. Ameriški rdeči križ pa je vprašal za deset milijonov. To bo tudi v par dneh doseženo. Ta denar je nabrajan od dobrotličnih ljudi. Sicer bi vlada sama morala pomagati z denarjem poplavljenem, ki so izgubili vse kar so imeli. Na pritisk progresivnih senatorjev bo morda tudi vlada kaj storila.

"Sveti oče" pravi, da je Coolidge all right!

Navihani "papa" se noče potegniti za katoliškega prezidenta Združenih držav. Katoliki v Franciji debelo gledajo vatiškansko politiko.

Rim, 6. maja. — Papeževa "sveta stolica" je večeraj v posebni oficijelni izjavi sporočila svetu, da se ne ogreva za katoliškega predsednika Združenih držav in nima nič proti temu, če je še izvoljen kak protestant. "Sveta stolica" je tudi rekla, da je v mnogih ozirih zelo zadovoljna s sedanjim protestantskim predsednikom.

Izjava je prišla z ozirom na znano kontroverzo v Ameriki glede Smitha, katoliškega guvernerja v New Yorku, ki namerava kandidirati za predsedniško nominacijo v demokratski stranki prihodnje leto.

Izjava se glasi, da ni res, da hoče papež imeti katoliškega predsednika Združenih držav. Papež ne vidi vzroka, zakaj bi ravno katoličan moral biti predsednik. Papež nima nič proti temu, če je izvoljen protestant, saj je ravno sedanjim predsednikom Združenih držav v mnogih ozirih zadovoljil sveto stolico. Končno se Vatikan ne briga za ameriško politiko.

Pariz, 6. maja. — Francoski katoliški krogi se zelo zanimajo za deklaracijo newyorškega guvernerja Smitha glede ločitve cerkve od države, še bolj se pa zanimajo za stališče Vatikana namram Smithovi deklaraciji. Znano je, da je katoliško stališče v Franciji drugačno glede ločitve; tukaj je cerkev odločno nastopila proti ločitvi od države. Zato se francoski katoličani čudijo in se vprašujejo, če ima Vatikan eno načelo za Francijo in drugo za Ameriko.

Načelnik detektivov izžene malopridneže

Dejal je, da v Chicagu ni prostora za kruke in da morajo takoj se izseliti ali poboljšati.

Chicago, 6. maja. — Načelnik čikaške detektivske policije, William E. O'Connor, je odločno izjavil, da ne bo trpel nobenega kruka več v Chicagu, da ne bo imel nikakega usmiljenja z njimi od sedaj naprej. "Vsi malopridneži morajo ven iz mesta, ali pa bodo vrženi v zapore za vsak najmanjši prestopnik in tudi za pohajkovanje."

Včeraj je "predaval" dvainšestdeset malopridnežem, ki so prišli v raznih delih mesta in jim trdno zagotovil, kaj se bo z njimi zgodilo od sedaj naprej, ako ne grejo takoj iz mesta, ali pa ne sklenejo postati ljudje vredni družbe. O'Connor je zaukazal svojim podrejenim detektivom, naj streljajo na vsakega, ki poskuša beg. Pred seboj je imel načelnik več notorično prizanih krukov, ki so poznani menda že vsaki policijski postaji. Da li bo O'Connor uspel s tem načrtom, ostane seveda problematično, ker tretbri bi treba pri pogojih zločinstva.

Največja povedenja v zgodovini Amerike

Sklad poplavljenega ozemlja znaša sedem milijonov, Rdeči križ pa zahteva deset milijonov dolarjev, da pomaga prizadetim.

Chicago, 6. maja. — V Ameriki se ni bilo tako velike povodnje, vsaj kolikor se tiče zgodovine belega plemenca. Se nikdar ni bilo toliko ljudi naenkrat prizadetih od neukrotljive vode. Dosedaj je sklad za poplavljenec narastel na več kot sedem milijonov dolarjev. Ameriški rdeči križ pa je vprašal za deset milijonov. To bo tudi v par dneh doseženo. Ta denar je nabrajan od dobrotličnih ljudi. Sicer bi vlada sama morala pomagati z denarjem poplavljenem, ki so izgubili vse kar so imeli. Na pritisk progresivnih senatorjev bo morda tudi vlada kaj storila.

da pomaga farmarjem, ker so njih farme uničene in ni upati, da bodo imeli farmarji na njih letos kaj pridelka.

AMERIŠKA ZGODOVINA V MAJU

RAZVOJ ZDRAVNIŠKEGA SOLSTVA V AMERIKI. MATERIN DAN. (8. maja.)

Ko je začela ameriška revolucija l. 1776, je bilo v kolonijah 3500 praktičnih zdravnikov, 400 izmed katerih je imelo zdravniški doktorat, dasi sta bili tedaj le dve zdravniški šoli v vsej deželi. Prva šola za zdravnike v Združenih državah je bila ustanovljena v Perkasieju, Pa., dne 3. maja, 1765; ta šola je l. 1779 postala del Pennsilvanjske univerze v Philadelphiaju. Druga medicinska šola je bila otvorjena l. 1767 na King's Collegeu, sedanj Columbia University v New Yorku. Zdravniško solstvo je hitro napredovalo, dasi je bilo mnogo let pod stopnjo evropskih medicinskih fakultet. V prvih časih se je večina mladeničev izučila za zdravnike s tem, da so služili kot vajenci pri kakem zdravniku. Drugi, ki so imeli sredstva za to, so šli študirat v Evropo, zlasti v Edinburgh na Škotskem. Zato so profesorji ameriških zdravniških šol bili začetoma ponajveč absolventi edinburške univerze. Naravno je, da se je zdravniška vzgoja v Ameriki začetoma ravnala po škotskih metodah.

L. 1906 je bilo v Združenih državah več zdravniških šol kot v vseh drugih deželah na svetu, skupaj vzeti, ali mnogo izmed teh šol je stalo na dokaj nizki stopnji. Po prizadevanju s strani American Medical Association pa se je številno teh šol znatno skrcilo, tako da jih je l. 1914 preostalo le 101 izmed 165. Od teh približno je 34 je zahtevalo dve ali tri leta predhodne splošne vseučilišne izobrazbe. Sedaj je kakih 90 medicinskih šol. Večina držav zahteva sedaj mnogo bolj stroge kvalifikacije za podelitev zdravniške licence; to je jako povzdignilo ugled, zdravniškega poklica v tej deželi, ki danes stoji na isti visoki stopnji — in nekateri celo mislijo na višji — kakor v vsaki drugi deželi na svetu.

PRVI STROJ ZA LED. (6. maja, 1851.)

Za ohlajevanje živeža in pijače so v prejšnjih stoletjih rabili le naravni led in sneg. Niti ni dolgo od tega, odkar so v Združenih državah začeli izdelovati umetni led tako poceni, da si ga takorekvi vsaka gospodinja more privoščiti. Dne 6. maja, 1851, je John Gorrie iz New Orleansa patentiral stroj za izdelovanje ledu in kmalu potem je bila v tem mestu ustanovljena prva tovarna za umetni led. Od tedaj je industrija umetnega ledu hitro napredovala. Med tem pa so še vedno rabili naravni led ozlomra led, odsekane s površine zmrznjenih rek in shranjen v ledenicah, od koder so ga ob potrebi dostavljali odjemalcem. Dandanes pa se rabi prav malo naravnega ledu, ker je umetni led sam precej poceni in je prost bakterij, katerih naravni led ni bil nikdar prost.

Ob obhajevanju živčevja in pijače so v prejšnjih stoletjih rabili le naravni led in sneg. Niti ni dolgo od tega, odkar so v Združenih državah začeli izdelovati umetni led tako poceni, da si ga takorekvi vsaka gospodinja more privoščiti. Dne 6. maja, 1851, je John Gorrie iz New Orleansa patentiral stroj za izdelovanje ledu in kmalu potem je bila v tem mestu ustanovljena prva tovarna za umetni led. Od tedaj je industrija umetnega ledu hitro napredovala. Med tem pa so še vedno rabili naravni led ozlomra led, odsekane s površine zmrznjenih rek in shranjen v ledenicah, od koder so ga ob potrebi dostavljali odjemalcem. Dandanes pa se rabi prav malo naravnega ledu, ker je umetni led sam precej poceni in je prost bakterij, katerih naravni led ni bil nikdar prost.

Ob obhajevanju živčevja in pijače so v prejšnjih stoletjih rabili le naravni led in sneg. Niti ni dolgo od tega, odkar so v Združenih državah začeli izdelovati umetni led tako poceni, da si ga takorekvi vsaka gospodinja more privoščiti. Dne 6. maja, 1851, je John Gorrie iz New Orleansa patentiral stroj za izdelovanje ledu in kmalu potem je bila v tem mestu ustanovljena prva tovarna za umetni led. Od tedaj je industrija umetnega ledu hitro napredovala. Med tem pa so še vedno rabili naravni led ozlomra led, odsekane s površine zmrznjenih rek in shranjen v ledenicah, od koder so ga ob potrebi dostavljali odjemalcem. Dandanes pa se rabi prav malo naravnega ledu, ker je umetni led sam precej poceni in je prost bakterij, katerih naravni led ni bil nikdar prost.

ZNAČAJ JE MOČ!

(Nadaljevanje z 2. strani.)

Je bilo lahko uteči. Jackson pa je sklenil, da vztraja in da se pokori postavi. Zahteval je od sodnika, da ga pošlje čez dan na delo in je obljubil, da se bo zvečer redno vračal. Sodnik mu je dovolil, ker je predobro poznal njegov značaj in izredno poštenost. Celih osem mesecev je odhajal vsako jutro na delo in zvečer se je vračal v zapor. Končno se je sodnik odtičil, da ga odga v Springfield, kjer bi ga imeli soditi radi veleizdaje. Jackson je dejal, da mu ni treba sprejemstva na pot in drugih službenih formalnosti; šel bo sam in se postavil pred sodnike. Zaupali so mu in je šel sam na pot. Med potjo ga je srečal g. Edward, član massachussetskega sodišča in ga vprašal, kam gre.

"V Springfield, gospod, da me ondi obsodijo na smrt."

Krivda je bila dokazana in Jackson je bil obsojen na smrt. Ko je predsednik vprašal, ali naj se obsojenec pomilosti, so se vsi sodniki izrekli proti. Tedaj je vstal g. Edward in je povedal, kako se je srečal z Jacksonom na potu. Pod vplivom tega pripovedovanja so sodniki izpremenili svojo prvotno obsodbo in Jacksona oprostili. — Značaj je moč!

(Zivljenje in svet.)

Ali ste naročeni na dnevnik "Prosveta"? Podpirajte svoj list!

Slovenska Narodna Podporna Jednota

Ustanovljena 9. aprila 1904. Inskorp. 17. junija 1907 v državi Illinois.

GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS

Izvrševalni odbor:

UPRAVNI ODBEK:

Predsednik Vincent Calarik; podpredsednik Andrew Vidrich, R. F. D. 7. Box 103, Johnston, Pa.; gl. tajnik Matthew Turk; tajnik bolniškega oddelka Blas Novak; gl. blagajnik John Vogrich; urednik glasila Jole Zavertnik, upravitelj glasila Filip Godina; vrhovni zdravnik Dr. F. J. Kern, 6233 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

GOSPODARSKI ODBEK:

Frank Somrak, predsednik, 998 E. 74th St., Cleveland, Ohio; Frank Alonh, 2124 S. Crawford Ave., Chicago, Ill.; Jacob Zupanič, 2627 S. Ridgeway Ave., Chicago, Ill.

POROTNI ODBEK:

John Goršek, predsednik, 414 W. Hay St., Springfield, Ill.; John Trfell, Box 22, Strabano, Pa.; Tony Schragel, R. F. D. No. 1, Johnston City, Ill.; Frank Podbej, Box 61, Park Hill, Pa.; Anton Sular, Box 104, Gross, Kans.

BOLNIŠKI ODBEK:

OSREDNJE OKROŽJE:

 Blas Novak, predsednik, 2627-59 S. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

VZHODNO OKROŽJE:

 Joseph Zorko, R. F. D. 2, Box 130, West Newton, Pa.; Anton Abram, 1109 E. 76th St., Cleveland, Ohio.

ZAPADNO OKROŽJE:

 Jacob Baloh, R. R. 8, Box 88, Pittsburg, Kans., za jugospad; Frank Klus, Box 958, Chisholm, Minn., za sev. zap.; John Golob, Box 144, Rock Springs, Wyo.

Nadzorni odbor:

Frank Zaje, predsednik, 2639 W. 26th St., Chicago, Ill.; Ludvik Medvedek, 6499 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio; Albert Hraat, 555 So. Pierce St., Milwaukee, Wjs.

Združitevni odbor:

Frank Vidmar, predsednik, 7434 W. 63rd St., Argo, Ill.; John Olip, 2426 S. Clinton Park Ave., Chicago, Ill.; Peter Goshel, 2952 So. Broadway, Denver, Colo.

POZORI! — Korespondenca s glavnimi odborniki, ki delajo v glavnem uradu, se vrši takole:

VSA PISMA, ki se nanašajo na posle gl. predsednika, se naslove: Predsedništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE BOLNIŠKE PODPORNE SE NASLOVE: Bolniško tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

DEJANJE POŠILJATVE IN STVARI, ki se tičejo gl. izvrševalnega odbora in jednote vobse se naslove: Tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE V ZVEZI Z BLAGAJNIŠKIMI POSLI se pošiljajo na naslov: Blagajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Vse pritožbe glede poslovanja v gl. izvrševalnem odboru se naj pošljejo Frank Zaju, predsedniku nadzornega odbora, čigar naslov je sgoraj.

Vsi prizivi na gl. porotni odbor se naj pošiljajo na naslov: John Goršek, 414 W. Hay St., Springfield, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, naznanila, oglasi, naročila in sploh vse, kar je v zvezi s glasnikom jednote, naj se pošlje na naslov: "PROSVETA," 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

FIN VARUH ZAKONA OB CASU STAVKE.

Ob času stavke je aretirani delavci, zdaj so pa aretirani njega zaradi vloma.

Passaic, N. J. (F. P.) — Ob času velike stavke tekstilnih delavcev v Garfieldu je bil policaj Stephen Adamchiesky zelo zaposten z aretiranjem stavarjev. Včasih je komaj privedel enega stavarja na policijsko postajo, pa je že bil z drugim na njli. V aretiranje stavarjev je bil tako zateleban, da je aretirati tudi osebe, ki niso imele nič opraviti s stavko. Nekeč je aretirati gđno Esther Lowell, poročevalko Federaliziranega tiska, ki je pobrala stavarico, katero so drugi policaji pobili na tla.

Toda varuh reda in zakona je imel še postranski posel, ker najbrž ni mogel izhajati z mezo, ki jo je prejemal kot policaj. Te dni je stal na policijski postaji v Garfieldu in priznal kot "zgrevani" grešnik, da se je udeležil vloma v gazolino postajo. Konec je bilo njegove policijske kariere in aretiranja poštenih delavcev, ki si v potu svojega obraza služijo pošteno svoj kruh.

Opdušen je bil iz policijske službe, vrh tega pa pride še pred sodišče zaradi vloma, da tako okusi, kakšen je kruh v zaporu.

IZREDNO UGODNA PRILIKA ZA BRIVCA! — Radi odhoda v staro domovino sem primoran prodati moderno urejeno brivnico in biljardnico ter prodajalno s sladkarijami ("Candy Store") z vso opremo: Dva brivska stola, dve biljardni mizi in druge potrebnosti, za izredno nizko ceno prvemu kupcu. Zadaj za prodajalniškimi prostori je stanovanje štirih sob. Več pri lastniku Ignac Dabichu, 2658 So. Ridgeway Ave., en blok zapadno od urada S. N. P. J.

Dve darili

Kdor se potruji v sedanjih kampanji in dobi osem polletnih ali štiri celoletne naročnine za dnevnik "Prosveta" in pošlje celo vsoto upravištvu, dobi krasno samonapojno pisalno pero in avtomatični svinčnik z lepim pozlačenim znakom S. N. P. J.

NAROČNIKI POZOR!

Znamenje (April 30-1927) pomeni, da vam je naročnina potekla ta dan. Ponočite je pravčasno, da vam lista ne ustavimo. Ako lista ne prejmete, je mogoče vsavljjen, ker ni bil plačan. Ako je vaš list plačan in ga ne prejmete, je mogoče vsavljjen vsled napačnega naslova, pišite nam dopisnico in navedite stari in novi naslov.

Naši zastopniki so vsi društveni tajniki in drugi zastopniki, pri katerih lahko plačate naročnino.

Naročnina za celo leto je \$5.00 in za pol leta pa \$2.50. Člani S. N. P. J. doplačajo za pol leta \$1.90 in za celo leto \$3.80.

Za mesto Chicago in Cicero za leto \$6.50, pol leta \$3.25, za člane \$5.50.

Za Evropo stane za pol leta \$4.00, za vse leto pa \$8.00.

Tednik stane za Evropo \$1.70. Člani doplačajo samo 50c na poštnino.

Naročnino lahko tudi sami pošljete na naslov:

UPRAVNIŠTVO PROSVETA

2657 S. Lawdale Ave. CHICAGO, ILL.

BISERI IZ SVETOVNE LITERATURE

Maksim Gorki: Hudičevi sprohodi

(Dalje.) "Čujte!" reče hudič ter se pisatelju dvorno prikloni, "ne bi li radi videli, kako živi vaša žena?"

"Tudi meni ugaja, da," se smehlja hudič, "saj ni niti tako draga — jedva tisoč..."

"Seveda ga ljubi, zelo," reče hudič. "In kdo je on pravzaprav?" "Uslužbenec v neki modni trgovini."

MARK TWAIN: MALI KLATEŽ TOM SAWYER

Takoj ko je odšel, je pohitela k omari in vzela iz nje capat jopič, v katerem se je šel igrati Tom morske razbojnike. Držeč v roki jopič, se je zdrznila in si rekla:

"Ne, ne upami si. Ubogi fant, mislim, da se je zlagal — pa ta laž je tako nebeško dobra, toliko tolažbe je v njej! Upam, da mu Bog — dobro vem, da mu Bog odpusti, ker jo je izrekel a tako dobrosrčnostjo. Pa saj se nočem prepričati, da je bila laž. Niti pogledati nočem."

naslednjem trenutku je že imela knjigo v roki. Naslovni list "Anatomija, spisal profesor N. N." — ni razkril ničesar njeni pameti; zato je začela obratiti liste. Kmalu je naletela na lepo barvasto sliko — človeško podobo. V tem trenutku je padla neka senca na knjigo in Tom Sawyer se je prikazal pri vratih in vjel z očmi podobo. Becky je sgrabila knjigo, da bi jo zaprla, pri tem pa je imela nesrečno, da je strgala naslikano stran do polovice. Vrgla je knjigo v miznico, zavrtela ključ in začela jokati od jeze in strahu:

"Tom Sawyer, ti si tako podel, kakor le moreš biti, ker zalezuješ ljudi in ogleduješ to, kar drugi gledajo."

vo. "Torej je jasno, da sem večinoma delal za nekakšnega trgovskega uslužbenca?" "Radi mene bo že tako nekako," je pritrtil hudič z veselimi smehom.

Anatole France: O ŽENSKAN ("Z Epikurovega vrta.") Krščanstvo je mnogo storilo za ljubezen s tem, da je iz nje napravilo greh. Izključilo je ženo iz svečenstva; boji se je. Kaše, kako je nevarna, in ponavlja s cerkvenim očetom: "Ženske roke so podobne lovskim mrežam". Sviri nas, naj nimamo do nje zaupanja: "Ne opirajte se na trs, ki ga stresla veter; ne zaupajte ji, zakaj vsako telo je kakor rastlina in njegova slava izgine kakor poljska cvetlica."

Ali ste že začeli agitacijo za DNEVNIK PROSVETO? Kampanja je sedaj v polnem teku in prvi uspehi so se že pokazali. Ne bodite vi zadnji priglubljeni v to kampanjo. Prične takoj! Pridobite svoje znanca in prijatelja, da se takoj naroči na Prosveto. Čaka vas lepa nagrada, če pošljete dve ali več obnovljenih naročnin; ali pa vsaj eno novo.

vse rada vzela vsem moškim. Njen ponos se prilagaja svarilnim opominom Cerkev. Ko ubogi sv. Anton vpije nanjo: "Poberi se, živina!" se ji ta strah laska. Vesela je, da je nevarnejša, nego je mislila.

Ali poznate sv. Jeronima? V Rimu in v Aziji ste ga pripravljale v tolikšen strah, da je zbežal v puščavo. In ko se je hranil s koreninami in ga je žgalo sonce, da se je črna koža lepila na kosti, vas je še vedno iznova našel. Njegova samota je bila polna vaših predtav, še lepših, nego ste same. Zakaj po anketnih preizkušnih resnias je, da so sanje, ki jih vzbujate, bolj zapejljive od resničnosti, ki jo morete dati. Jeronim je z enako grozno zavračal i vašo prisotnost i spomin na vas; a zaman se je postil in molil, zakaj ve ste z iluzijami polnile njegovo življenje, iz katerega vas je bil pregnal. Taka in tolikšna je moč ženske do svetnika; zelo pa dvojnaka njena moč do obiskovalca pariskih varijetev. Zato pazite, da ne izgine obenem z vero tudi del vaše moči in značaj greha.

Zakaj, odkrito povem, ne verjamem, da bi vam pristojal racionalizem v vaše dobro. Da sem na vašem mestu, ne bi maral fiziologov, ki so indikativni, ki nam povedo veliko preveč, ki pravijo, da ste boine, kadar vas imam mi za navdahnjene, in ki nazivajo vašo vzvišeno zmčnost ljubezni in trpljenja "prevladovanje refleksivnih gibanj." V "Zlati legendi" ne govore o vas tako: tam vas imenujejo belega golobčka, lilijo čistosti, rožo ljubezni. To je vse bolj prijetno od nazivov "histerična, kateleptična, podvržena halurancijam," ki vam jih dajejo vsak dan, odkar je zagospodovala znanost.

momore zaradi vas in za vas; toda mladeniči, ki udobno sede v vozu cestne železnice, vas brezobzirno puste, da stojite na hodišču. Vaš kult umira z drugimi starimi kulturi vred...

Ali želiš znati pravilno pisati in čitati slovensko? Naroči si "Slovensko-angleško slovnico", katero je izdala in ima na prodaj Književna matica S. N. P. J.

Ali imate navado hraniti, ali si jo hočete vzgojiti s tem, da začnete s hranilno vlogo? To važno vprašanje morate rešiti prej ali slej—in zakaj bi ne storili to takoj.

Nuga-Tone ojača bolne i slabotne ljudi

V SPOMIN OBLETNICE SMRTI mojega ljubljenega soproga in očeta nedoraslih otrok VINCENC DRNAČA

KNJIŽEVNA MATICA S. N. P. J. ima v zalogi sledeče knjige: AMERIŠKI SLOVENCİ—izvrstna krasna knjiga, obsega 682 strani, trdo vezana, vredna svoje cene, stane \$5.00

Ali ste že začeli agitacijo za DNEVNIK PROSVETO? Kampanja je sedaj v polnem teku in prvi uspehi so se že pokazali. Ne bodite vi zadnji priglubljeni v to kampanjo.

Ali imate navado KASPAR AMERICAN STATE BANK 1900 BLUE ISLAND AVE. CHICAGO, ILL.